

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**מסמך רקע בנושא:
רצידיביזם בקרב עברייני מין**

מוגש לוועדת החוקה, חוק ומשפט

י"ג בחשוון תשס"ו
15 בנובמבר 2005

כתיבה: דפנה בן-פורת ואורלי פישמן
אישור: הודיה קין, ראש צוות
עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

הכנסת, מרכז המחקר והמידע
קריית בן-גוריון, ירושלים 91950
טל': 6016 649 - 02
פקס: 6103 649 - 02
www.knesset.gov.il/mmm

מבוא

מסמך זה הוכן לבקשת חה"כ מיכאל איתן, יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט, במסגרת דיוני הוועדה בהצעת חוק עברייני מין (הגנה על הציבור), התשס"ב-2002.

בדיונים הוצגו לפני הוועדה גישות שונות בנושא הרצידיביזם (פשיעה חוזרת), ובעקבות כך בנושא הטיפול בעברייני מין והפיקוח עליהם בכלל.

במסמך נסקרת ספרות מן העולם בדבר שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין, הנסמכת על מחקרים רבים שנערכו בנושא, ומוצגות הסוגיות המתודולוגיות שבבסיס המחקרים, המסבירות את השונות בתוצאותיהם.

עיקרי הממצאים:

- על-פי הספרות הנסקרת במסמך זה, שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין הוא נמוך בהשוואה לשיעורו בקרב עבריינים אחרים, אולם חשוב לציין כי עבירות מין רבות אינן מדווחות לרשויות אכיפת החוק ועל כן נטען כי שיעור הרצידיביזם בפועל הוא גבוה מהשיעור המוזכר בספרות.
- אומנם רוב עברייני המין אינם מורשעים שוב בשל עבירת מין, אבל חלק ניכר מהם שבים לפשוע אך מבצעים עבירות אחרות.
- לסוגיות המתודולוגיות שלהלן השפעה מכריעה על תוצאות המחקרים העוסקים ברצידיביזם של עברייני מין: הגדרת רצידיביזם, סוג עבירת המין ותקופת המעקב אחר העבריינים.
- שיעור הרצידיביזם הוא גורם חשוב בקביעת המדיניות בכל הקשור לענישת עברייני מין ולטיפול בהם.

1. רקע

המונח "רצידיביזם" הוגדר בספרות המחקרית: עבריינות חוזרת לאחר הרשעה ראשונה בפרק זמן נתון. השלב הראשון והמכריע בקביעת הענישה ובגיבוש תוכנית טיפולית לעברייני מין הוא הערכת המסוכנות שלהם, שבמסגרתה יש ניבוי של מידת הסכנה שהעברייני יחזור לפשוע. לשם כך נדרשת בחינה של שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין.

הערכת המסוכנות נעשית בשני סוגי מבחנים: מבחן קליני של העברייני המסוים ומבחן אקטוארי על-פי מודלים סטטיסטיים.¹

בספרות נטען כי כל עברייני מין זקוק לטיפול ברמה משלו וכי טיפול לא מתאים בעבריינים מסוימים (חריגים) עלול אף להעלות את שיעור הרצידיביזם – ומכאן חשיבותה של הערכת המסוכנות.²

¹ Denise Lievore, Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

בשנים האחרונות נעשו מאמצים לשפר את יכולת ניבוי הפשיעה החוזרת בקרב עברייני מין באמצעות כלים אקטואריים,³ ואומנם, כאמור, הערכת המסוכנות נעשית כיום לא רק בכלים פסיכולוגיים-סובייקטיביים (כגון ריאיון עם העבריין), אלא גם בכלים סטטיסטיים-אובייקטיביים. השימוש בכלים אלה נחשב הכרחי בשל רמת הדיוק והאובייקטיביות הגבוהה יחסית שלהם לעומת הערכה קלינית בלבד.⁴

הערכת המסוכנות בכלים סטטיסטיים מתבססת על משתנים מסוימים בהיסטוריה של עבריין המין. משתנים אלה אינם זהים למשתנים הנבחנים בהקשר של רצידיביזם בקרב עבריינים אחרים.⁵ במחקרים רבים נקבע כי לגורמים שלהלן יש השפעה ניכרת על רצידיביזם בקרב עברייני מין: ההיסטוריה הפלילית של העבריין, גילו בעת השחרור, מין הקורבן ושאלת היותו קטין, טיב הקשר בין העבריין ובין קורבנו, הרקע הסוציו-אקונומי של העבריין, אוריינטציה אנטי-חברתית של העבריין, רמת הסטייה המינית, ועוד. בהתאם לגורמים הנבדקים, שיעור הרצידיביזם הצפוי עשוי להשתנות בין אחוזים בודדים לעשרות אחוזים.

לדוגמה, נמצא כי עבריינים עם עבר פלילי מיני נוטים לרצידיביזם מיני יותר מעבריינים בלא עבר כאמור. נוסף על כך, נמצא כי עבריינים שהתחילו לפשוע מוקדם (למשל בגיל ההתבגרות) נוטים יותר לשוב ולפשוע.⁶ כמו כן, נמצא כי עבריינים מעל גיל 50 נוטים לרצידיביזם פחות מעבריינים צעירים מהם,⁷ ונמצאו הבדלים בשיעורי הרצידיביזם בקרב עבריינים בגילים שונים בתוך כל קבוצת עבירות (למשל, אנשים הם על-פי רוב צעירים יותר מפדופילים ושיעור הרצידיביזם בקרבם גבוה יותר).⁸

אחת הבעיות בהערכת המסוכנות של עברייני מין היא כי מחקרים שונים מצביעים על שיעורים שונים של רצידיביזם. בעיה זו נובעת בעיקר משלושה גורמים מתודולוגיים אשר משנים באופן משמעותי את תוצאות המחקרים: (1) הגדרת רצידיביזם; (2) הבחנה בין סוגי עבירות; (3) משך תקופת המעקב (פירוט בהמשך).

² דויד כהן, המרכז לבריאות הנפש "באר יעקב" (מב"ן-שב"ס), משרד הבריאות, טיפול בעברייני מין, רצידיביזם והערכת מסוכנות – סקירת ספרות קצרה, הוכן בעבור חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט, ספטמבר 2005.

³ Peggy Heil, Sean Ahlmeyer and Dominique Simons, "Crossover Sexual Offenses", **Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment**, Vol. 15, No. 4, October 2003.

⁴ דויד כהן, המרכז לבריאות הנפש "באר יעקב" (מב"ן-שב"ס), משרד הבריאות, טיפול בעברייני מין, רצידיביזם והערכת מסוכנות – סקירת ספרות קצרה, הוכן בעבור חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט, ספטמבר 2005;

Hollida Wakefield and Ralph Underwager, "Assessing Violent Recidivism in Sexual Offenders", **IPT Journal**, volume 10, at http://www.ipt-forensics.com/journal/volume10/j10_6.htm, visited: September 15, 2005.

⁵ Ibid.

⁶ Denise Lievore, Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

⁷ Andrew J. R. Harris and R. Karl Hanson, Sex Offender Recidivism: A Sample Question, **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada, 2004.

⁸ Denise Lievore, Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

2. שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין בעולם

ככלל, מחקרים מצביעים על כך ששיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין הוא נמוך בהשוואה לשיעורו בקרב עבריינים אחרים.⁹

מהספרות המקצועית בעולם עולה כי שיעור הרצידיביזם שנצפה בקרב עברייני מין, על-פי נתונים רשמיים, הוא על-פי רוב בטווח שבין 10% ל-15% בתקופת חמש שנים מיום שחרורם, אך יודגש כי בתקופות מעקב ממושכות יותר נצפה שיעור רצידיביזם גבוה יותר. לדוגמה, ממחקרים בקנדה עולה כי שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין לאחר 15 שנות מעקב הוא 24%.¹⁰

כאמור, על-פי הספרות שיעור הרצידיביזם בקרב עבריינים בכלל הוא גבוה יותר. לדוגמה, על-פי 95 מחקרים שונים שנערכו בארצות-הברית ובקנדה, שיעור הרצידיביזם הממוצע בקרב עברייני מין הוא 13.7%, ואילו שיעור הרצידיביזם הכללי הממוצע הוא 36.9%.¹¹

אף כי רוב עברייני המין אינם מורשעים או נאסרים שוב בגין עבירת מין, חלק ניכר מהם שבים לבצע עבירות.¹² יותר מכך, נראה כי הסיכוי שעברייני מין יחזרו לפשוע בעבירות שאינן מיניות גבוה מהסיכוי שיחזרו לפשוע בעבירות מין.¹³ נראה כי עברייני מין, כמו עבריינים שעוברים עבירות אלימות קשות, אינם "מתמחים" בהכרח בעבירות מסוג מסוים, אלא עוברים עבירות אחרות, לפני ו/או אחרי הרשעתם הראשונה בעבירת מין.¹⁴

כפי שיוצג להלן, שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין משתנה באופן משמעותי על-פי סוג העבירה. בעיקר, שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני גילוי עריות הוא הנמוך ביותר, ואילו שיעורו בקרב אנסים ועברייני מין התוקפים ילדים מחוץ למשפחה הוא גבוה ביותר.¹⁵

נוסף על כך, יש לזכור כי אף שמחקרים רבים מצביעים על רמת רצידיביזם נמוכה יחסית בקרב עברייני מין, יש להתחשב בכך שהנתונים "האמיתיים" גבוהים מהסטטיסטיקה הרשמית, עקב התופעה של תת-

⁹ L. Falshaw, A. Bates, V. Patel, C. Corbett and C. Friendship, "Assessing reconviction, reoffending and recidivism in a sample of UK sexual offenders", *Legal and Criminological Psychology*, Vol. 8, No. 2, September 2003, pp. 207–215.

¹⁰ Andrew J. R. Harris and R. Karl Hanson, "Sex Offender Recidivism: A Sample Question", *Public Safety and Emergency Preparedness*, Canada, 2004; Nancy Loucks, "Recidivism Amongst Serious Violent and Sexual Offenders", *Scottish Executive Social Research* 2002, at <http://www.scotland.gov.uk/library5/justice/rsvo.pdf>, visited: September 15, 2005.

¹¹ R. Karl Hanson and Kally Morton-Bourgon, "Predictors of Sexual Recidivism: An Update Meta-Analysis", *Public Safety and Emergency Preparedness*, Canada, February 2004.

¹² Denise Lievore, *Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy*, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

¹³ R. Karl Hanson and Kally Morton-Bourgon, "Predictors of Sexual Recidivism: An Update Meta-Analysis", *Public Safety and Emergency Preparedness*, Canada, February 2004.

¹⁴ Nancy Loucks, "Recidivism Amongst Serious Violent and Sexual Offenders", *Scottish Executive Social Research* 2002, at <http://www.scotland.gov.uk/library5/justice/rsvo.pdf>, visited: September 15, 2005.

¹⁵ Denise Lievore, *Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy*, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

דיווח על עבירות מין. יש הטוענים כי רמת הרצידיביזם בפועל גבוהה בעשרות אחוזים מהמידע שמדווח למשטרה.¹⁶ מהמחקרים עולה כי הבעיה של תת-דיווח קיימת בעיקר במקרים שבהם העבריין מוכר לקורבן.¹⁷

3. סוגיות מתודולוגיות במחקרי רצידיביזם

כאמור, סוגיות מתודולוגיות שונות משפיעות על תוצאות המחקרים העוסקים ברצידיביזם של עבריין מין. להלן פירוט.

3.1. הגדרת רצידיביזם

אפשר להגדיר רצידיביזם בדרכים שונות, וההגדרה משפיעה על שיעור הרצידיביזם המתקבל במחקר; ככל שההגדרה רחבה יותר יתקבל כמובן שיעור רצידיביזם גבוה יותר.

הגדרת רצידיביזם עשויה להשתנות משתי בחינות עיקריות; האחת: הנתונים שעל בסיסם נקבע אם היתה עבריינות חוזרת, קרי – אם המחקר התבסס רק על נתונים רשמיים, כלומר על עבירות מדווחות, או שמא התבסס גם על נתונים לא רשמיים על מספר עבירות המין שלא דווחו. האחרת: השלב שעל-פיו נקבע כי העבריין שב לפשוע, קרי – מאיזה שלב בהליך הפלילי ייחשב אירוע מסוים פשיעה חוזרת – כבר משלב הגשת תלונה, או משלב המעצר, כתב האישום, ההרשעה או רק בעת מאסר.¹⁸ כל אחת מההגדרות יכולה להתאים לבדיקת רצידיביזם, אך בכל אחת נבחן דבר אחר והתוצאה שתתקבל תהיה שונה.¹⁹

נראה כי רוב המחקרים מבוססים על ההגדרה השמרנית יותר, הבוחנת עבריינות חוזרת על-פי נתונים על מספר ההרשעות החוזרות. הגדרה זו נבחרת בין השאר משום שהיא קושרת את העבריין אל העבירה בוודאות הגבוהה ביותר.²⁰ נתונים כאמור אפשר למצוא בקלות יחסית, אך שימוש בהם בלבד מצביע על שיעור נמוך יחסית של עבריינות חוזרת בהשוואה לשיעור המתקבל משימוש גם בנתונים ממקורות מידע לא רשמיים על פשעים שלא דווחו.²¹ לדוגמה, במחקרים שונים שנעשו בארצות-הברית נמצא שמספר העברינים החוזרים על-פי המידע ממקורות לא-רשמיים גדול פי 2.4 ממספרם על-פי המקורות

¹⁶ Andrew J. R. Harris and R. Karl Hanson, "Sex Offender Recidivism: A Sample Question", **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada, 2004.

¹⁷ Peggy Heil, Sean Ahlmeyer and Dominique Simons, "Crossover Sexual Offenses", **Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment**, Vol. 15, No. 4, October 2003.

¹⁸ Richard Hamill, American Bar Association, "Recidivism of Sex Offenders: What You Need to Know", **Criminal Justice**, 2001.

¹⁹ Center for Sex Offender Management (CSOM), "recidivism of Sex Offenders", U.S. Department of Justice, May 2001, at <http://www.csom.org/pubs/recidsexof.html>, visited: September 15, 2005.

²⁰ Washington Institute for Public Policy, Sex Offenders Sentencing in Washington State: Recidivism Rates, August 26, 2005; Denise Lievore, Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

²¹ Louise Falshaw, Caroline Friendship and Andrew Bates, Sexual offenders – measuring reconviction, reoffending and recidivism, UK Home Office, London 2003.

הרשמיים.²² פער זה נובע בעיקר מהתת-דיווח בכל הקשור לעבירות מין, שכן לצורך הרשעה נדרשות בין השאר הגשת תלונה וחקירה משטרתית.

לנוכח האמור יש לבחון כיצד מובאת בחשבון, אם בכלל, השפעת התופעה של תת-דיווח בעבירות מין בכל אחד מהמחקרים, קרי – יש לבדוק אם בחישוב הרצידיביזם נכללות תלונות רשמיות בלבד, או שנכללים גם תלונות בלתי רשמיות ונתונים בלתי רשמיים שבידי ארגונים וולונטריים שונים.

3.2. הבחנה בין סוגי עבירות

מחקרים רבים מצביעים על שונות גדולה ברמת הרצידיביזם בהתאם לסוג עבירת המין. נעשית הבחנה בין עבירות אלימות (למשל אונס) ובין עבירות לא-אלימות (למשל הטרדה מינית), בין עבירות בתוך המשפחה ובין עבירות מחוץ למשפחה, בין עבירות כלפי קטינים ובין עבירות כלפי בגירים, בין עבירות כלפי נשים ובין עבירות כלפי גברים, ועוד.

במחקרים מסוימים לא נעשית כלל הבחנה בין "רצידיביזם מיני", כלומר עבריינות מין חוזרת, ובין "רצידיביזם כללי", כלומר גם עבירות חוזרות אחרות. מובן שכאשר מדובר בטיפול בעברייני מין, יש להתמקד ברצידיביזם מהסוג הראשון בלבד.²³

מן המחקרים עולה, בין השאר, כי שיעור העבריינות החוזרת בקרב עברייני גילוי עריות קטן בהרבה משיעורה בקרב עבריינים הפוגעים בקורבנות מחוץ למשפחתם, ושיעור העבריינות החוזרת בקרב פדופילים הפוגעים בילדים גדול בהרבה משיעורה בקרב עבריינים הפוגעים בילדות.²⁴ נוסף על כך, מחקרים רבים מצביעים על כך שבקרב עברייני מין התוקפים קורבנות שונים ובלתי קשורים רמת הרצידיביזם גבוהה מאשר בקרב עבריינים התוקפים קורבנות דומים.²⁵

3.3. משך תקופת המעקב

במחקרים שונים על רצידיביזם מוגדרת באופן שונה התקופה שבה עוקבים אחר העבריינים שהשתחררו ממאסר לצורך בחינה אם הם שבים לפשוע. משך תקופת המעקב משפיע כמובן על תוצאות המחקר; ככל שתקופת המעקב ארוכה יותר יימצא כי שיעור הרצידיביזם גבוה יותר.²⁶

ברוב המחקרים תקופת המעקב מוגדרת בין חמש לעשר שנים (מהיום שבו שוחרר העבריין לקהילה). הסיבה להגדרה זו היא שנמצא כי על-פי רוב העבריינות החוזרת נעשית בשנים הראשונות לאחר

²² Center for Sex Offender Management (CSOM), "recidivism of Sex Offenders", U.S. Department of Justice, May 2001, at <http://www.csom.org/pubs/recidsexof.html>, visited: September 15, 2005.

²³ יש לזכור כי על-פי רוב אין מביאים בחשבון הרצידיביזם עבריינים שעברו עבירה רגילה ולאחר שחרורם עברו עבירת מין, וגם לא עבריינים שעברו עבירה שאינה נחשבת עבירת מין אך מתוך מניע מיני.

²⁴ לדוגמה, בקנדה נמצא כי שיעור הרצידיביזם בעבירות מין כלפי ילדים מחוץ למשפחה היה 35% לאחר 15 שנים, ושיעור הרצידיביזם בעבירות של גילוי עריות באותו משך זמן היה 13%;

Andrew J. R. Harris and R. Karl Hanson, "Sex Offender Recidivism: A Sample Question", **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada, 2004.

²⁵ Nancy Loucks, "Recidivism Amongst Serious Violent and Sexual Offenders", **Scottish Executive Social Research** 2002, at <http://www.scotland.gov.uk/library5/justice/rsvo.pdf>, visited: September 15, 2005.

²⁶ Andrew J. R. Harris and R. Karl Hanson, "Sex Offender Recidivism: A Sample Question", **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada, 2004.

השחרור,²⁷ וככל שעובר זמן רב יותר שבו העבריין אינו שב לפשוע קטן הסיכון שישוב לסורו. עם זאת, מובן שתקופת מעקב ארוכה עשויה להניב נתונים מדויקים יותר.

4. סיכום

מחקרים על רצידיביזם בקרב עברייני מין מעלים לעתים תוצאות שונות, עקב הבחירות המתודולוגיות שנעשו בהם ובשל הקשיים בהשגת נתונים מדויקים בתחום זה. עם זאת, אפשר לראות שבאופן כללי שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין הוא נמוך בהשוואה לשיעורו בקרב עבריינים אחרים. נוסף על כך, אף כי רוב עברייני המין אינם מורשעים או נאסרים שוב בגין עבירת מין, חלק ניכר מהם שבים לעבור עבירות (אחרות).

למרות המגבלות של המחקרים בתחום הרצידיביזם בקרב עברייני מין, יש להם חשיבות רבה בהליך קבלת ההחלטות בכל הקשור לענישת עברייני מין ולטיפול בהם. לעניין זה, נראה כי רצוי לעשות שימוש רק במחקרים העוסקים ברצידיביזם מיני ולא בכאלה שעניינם רצידיביזם כללי. כמו כן, בשימוש במחקרים יש לשים לב לגורמים המתודולוגיים שנבחרו בכל מחקר ומחקר ולמגבלות הקיימות בתחום באופן כללי.

במיוחד יש להתייחס לבעיית התת-דיווח בעבירות מין בעת קביעת מדיניות בנושא זה. את שיעור העבירות הבלתי-מדווחות אפשר לנסות למדוד באמצעות בדיקות פוליגרף לעבריינים ובאמצעות מידע מדיווח לארגונים וולונטריים.²⁸ הבאה בחשבון של נתונים נוספים אלה עשויה לסייע בצמצום נזקי התת-דיווח.²⁹

רצוי לקבל מידע מדויק על אודות העבר הפלילי של עבריין כדי לנבא פשיעה חוזרת באופן מיטבי. נוסף על כך, כפתרון לטווח ארוך, רצוי לקיים מעקב אחר עברייני מין ששוחררו ממאסר במשך תקופות ארוכות, שכן הנתונים לאחר תקופות ארוכות הם מדויקים יותר.

אומנם שיעור הרצידיביזם בקרב עברייני מין הוא נמוך יחסית, אבל השפעתו על תחושת הביטחון בציבור היא מכרעת, שכן הפגיעה בקורבנות היא קשה במיוחד וגם העלויות הנובעות ממנה גבוהות במיוחד. מכאן שבקביעת המדיניות יש מקום לשים דגש בנושא הרצידיביזם המיני³⁰ ולהשתמש בנתונים שמציגים הגורמים הרשמיים והלא-רשמיים.

²⁷ Washington Institute for Public Policy, *Sex Offenders Sentencing in Washington State: Recidivism Rates*, August 26, 2005; Hollida Wakefield and Ralph Underwager, "Assessing Violent Recidivism in Sexual Offenders", *IPT Journal*, volume 10, at http://www.ipt-forensics.com/journal/volume10/j10_6.htm, visited: September 15, 2005; Denise Lievore, *Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy*, The Australian Institute of Criminology, May 2004.

²⁸ Peggy Heil, Sean Ahlmeyer and Dominique Simons, "Crossover Sexual Offenses", *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, Vol. 15, No. 4, October 2003.

²⁹ ממחקרים רבים עולה כי שילוב של טיפול עם בדיקת פוליגרף הוא יעיל וקריטי לחשיפת קורבנות ועבירות שלא היו ידועים למערכת אכיפת החוק. שם.

³⁰ Center for Sex Offender Management (CSOM), "recidivism of Sex Offenders", U.S. Department of Justice, May 2001, at <http://www.csom.org/pubs/recidsexof.html>, visited: September 15, 2005.

מקורות

- דויד כהן, המרכז לבריאות הנפש "באר יעקב" (מב"ן-שב"ס), משרד הבריאות, טיפול בעברייני מין, רצידיביזם והערכת מסוכנות – סקירת ספרות קצרה, הוכן בעבור חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט, ספטמבר 2005.
- Center for Sex Offender Management (CSOM), "recidivism of Sex Offenders", U.S. Department of Justice, May 2001, at <http://www.csom.org/pubs/recidsexof.html>, visited: September 15, 2005
- Falshaw L., Bates A., Patel V., Corbett C. and Friendship C., "Assessing reconviction, reoffending and recidivism in a sample of UK sexual offenders", **Legal and Criminological Psychology**, Vol. 8, No. 2, September 2003, pp. 207–215
- Falshaw L., Friendship C. and Bates A., Sexual offenders – measuring reconviction, reoffending and recidivism, UK Home Office, London 2003
- Hamill Richard, American Bar Association, "Recidivism of Sex Offenders: What You Need to Know", **Criminal Justice** 2001
- Hanson Karl R. and Morton-Bourgon Kally, "Predictors of Sexual Recidivism: An Update Meta-Analysis", **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada, February 2004
- Harris Andrew J. R. and Hanson R. Karl, "Sex Offender Recidivism: A Sample Question", **Public Safety and Emergency Preparedness**, Canada 2004
- Heil Peggy, Ahlmeyer Sean and Simons Dominique, "Crossover Sexual Offenses", **Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment**, Vol. 15, No. 4, October 2003
- Lievore Denise, Recidivism of Sexual Assault Offenders: Rates, Risk Factors and Treatment Efficacy, The Australian Institute of Criminology, May 2004
- Loucks Nancy, "Recidivism Amongst Serious Violent and Sexual Offenders", **Scottish Executive Social Research** 2002, at <http://www.scotland.gov.uk/library5/justice/rsvo.pdf>, visited: September 15, 2005
- Wakefield Hollida and Underwager Ralph, "Assessing Violent Recidivism in Sexual Offenders", **IPT Journal**, vol. 10, at http://www.ipt-forensics.com/journal/volume10/j10_6.htm, visited: September 15, 2005
- Washington Institute for Public Policy, Sex Offenders Sentencing in Washington State: Recidivism Rates, August 26, 2005.

